

Armutlu, Marmara Denizi'nin doğusunda Gemlik Körfezinin kuzeyinde yer almaktadır. İlçe kuzeydoğudan Yalova, doğudan Orhangazi, güneydoğudan Gemlik, güneybatı ve kuzeyden deniz ile çevrilidir. Yalova il merkezine 55 km, Gemlik'e 27 km mesafede olan ilçenin, Mudanya ve İstanbul ile deniz ulaşımı bulunmaktadır.

Armutlu adının "Armodo" veya "Armodies" sözcüklerinden geldiği sanılmaktadır. Bu sözcükler "Donanma" veya "Donanmaya gözcülük eden kimse" anlamına gelmektedir. Bununla birlikte tarihi süreçte Enrutluk, Emrudili, Imrudili isimleri ile de anılmıştır. Armutlu adının nereden geldiğine dair iki rivayet bulunmaktadır:

Bizans Kralı'nın kızı Armodies'in vücudunun her yerinde yaralar çıktığı bildirilmiştir. Kral kızının bu durumundan utandığı için askerleriyle birlikte kızını şimdiki kaplıcaların bulunduğu mevkide bırakmıştır. Kız buradaki termal sularla her gün yıkanmış ve bütün yaraları iyileşmiş. Kral kızının iyileştiğini görünce onu tekrar yanına almış ve Armodies adı Armutlu olarak günümüze kadargelmiştir.

Evliya Çelebi ise Armutlu isminin nereden geldiğini ünlü Seyahatname'sinde de şöyle anlatır; "Nahiyedir. Naib oturur. Bursa Beyi tarafından tayin edilir. Kasaba düz sahraya bağlı, bahçeli ve etrafı armut bahçeleri ile süslü olup bakımlıdır. Onun için Armutlu derler."

Tarihçe

Cumhuriyet Öncesi Dönem(MÖ 5.YY-1923)

Armutlu'ya ilk yerleşenlerin kimler olduğu ve ne zaman yerleştikleri bilinmemektedir. Tarihi kayıtlarda MÖ. V.yüzyılda Bithynia Krallığı'nın sınırları içerisinde, MÖ. I.yüzyıldan sonra Roma egemenliğinde, Roma'nın ikiye ayrılmasının ardından Bizanslıların egemenliğinde, daha sonra Selçuklular ile Bizanslılar arasında sürekli el değiştirmiştir. Son olarak 1324 yılında Orhan Gazi döneminde Osmanlı topraklarına dâhil edilmiştir. 1324 yılında Osmanlı topraklarına dahil edilmiş olması, Osmanlı'dan önce de Armutlunun bir yerleşim merkezi olduğunu göstermektedir. Bu konudaki en önemli göstergelerden birisi Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde yer almaktadır. Seyahatnamede, Evliya Çelebi 1050 senesinin Sefer ayının altıncı günü Mudanya Kasabası'na vardıklarından ve oradan bir gemi ile Bozburun İskeleye'ne geldiklerinden söz etmektedir. Osmanlı, Armutlu'yu topraklarına katmasından sonra Mudanya ve Trilye'den getirdiği Türkleri buraya yerleştirmiştir. Uzun bir dönem Türkler ve Rumlar burada birlikte yaşamışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti Dönemi(1923-)

Cumhuriyetin ilanıyla burada bulunan Rumlar Armutlu'dan göç etmişlerdir. Cumhuriyet döneminde de il düzenlemesiyle ilgili Osmanlı'dan kalan "İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunu Muvakkatı" kanunu uygulanmış olup, daha önce de Bursa'ya bağlı olan yöre, Bursa'nın il olmasıyla birlikte ilin Gemlik ilçesine bağlı bir bucak olmuştur. Atatürk ise ilk kez 9 Ağustos 1934 tarihinde Armutlu Kaplıcaları'na gitmek amacıyla Armutlu'ya gelmiştir. Armutlu, 6 Haziran 1995 tarihinde 550 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İlçe statüsü kazanarak, Yalova ili'ne bağlanmıştır.

Coğrafya

Marmara Bölgesi'nin batısında uzanan ve ilçenin kendi adını verdiği Armutlu Yarımadası'nda, Doğusunda Gemlik, Kuzeyinde Samanlı Dağları, Batısı ile Güneybatısında Marmara Denizi arasında yer alır. İlçe Yalova'ya 55km., Gemlik'e 38 km., Bursa'ya 70 km. uzaklıktadır. İstanbul'a ise deniz yolu ile 37 deniz mili mesafededir. Yalova'nın en dağlık ilçesi olan Armutlu, Samanlı Dağları'ndan Bozburun'a kadar batıya doğru uzanmaktadır. İlçenin %70'lik bir kısmı eğimli, diğer kısımları düzlüktür. Armutlu'nun denizlerde olan burunları; Çelikkaya Burnu, Kapaklı Burnu, Kalem Burnu ve Meyhane Burnu'dur. En önemli akarsuyu ise Kaleder akarsuyudur.

İklimi

Marmara Bölgesi iklimi özellikleri göstermektedir. Yazları sıcak, kışları yağışlı ve ılıktır. Bitki örtüsü ise maki, fundalık ve zeytinlik ile çam ormanlarından oluşmaktadır. Ormanlık alanı ise 14.522 hektardır.

Demografi

Armutlu coğrafi konumu itibariyle İstanbul'a yakın olması nedeniyle kültürel olarak İstanbul'a yatkındır. Nüfus'un önemli bir bölümünü Osmanlı döneminde buraya Mudanya ve Trilyeden getirilmiş olan Türkler oluşturmaktadır. Bunun dışında Balkanlardan da önemli ölçüde göç almış olması nedeniyle demografik yapı çeşitlilik arz etmektedir.

22 Ekim 2009 günü yapılan Genel Nüfus Sayımına göre, şehir nüfusu 5.223, köy nüfusu 2.802 olmak üzere ilçenin toplam nüfusu 8.025'dir.

Turizm

Armutlu gerek kaplıca, gerekse deniz turizmi ve tarihi yapısıyla önemli bir cazibe merkezidir. Armutlu-Yalova yolu üzerinde bulunan jeotermal su, başlıca kaplıca turizm kaynağıdır. Bunun yanı sıra sahip olduğu temiz denizi ve su sporları açısından deniz turizmi açısından da önemli bir cazibesi bulunmaktadır. Diğer taraftan Armutlu'nun tarihi itibariyle sahip olduğu Bülbül deresi kıyısında bulunan lahit kalıntısı, Osmanlı'dan kalmış olan H. Ali Paşa Camii, tarihi köprü ve Osmanlı Hamamı kültürel turizm açısından önemli yer tutmaktadır.

Ekonomisi

Armutlu'nun ekonomisi büyük ölçüde zeytin tarımına, balıkçılığa ve turizm işletmeciliğine bağlıdır. Özellikler son yıllarda yapılan tesislerle kaplıca ve termal tesisler turizmde önemli gelir kaynağıdır.

Altyapısı

İlçe ekonomik olarak daha çok Gemlik ve Bursa'ya bağlı olduğu için ulaşım Gemlik istikametine doğru düzenli ve yoğundur. Belediye'ye ait ulaşım hizmetleri özelleştirildiğinden Yalova'ya özel şahıs vasıtalarıyla günün belli saatlerinde gidilebilmektedir. Ayrıca İstanbul - İhlas Tatil Köyü - Armutlu - Küçükkumla - Büyükkumla - Gemlik arasında İDO tarafından düzenli olarak deniz otobüsü seferleri yapılmaktadır. sefer saatleri ile ilgili bilgiye www.ido.com.tr sayfasındaki deniz otobüsü ve hızlı feribot tarifeleri kısmından ulaşabilirsiniz. İlçeyi Yalova'ya bağlayan yol oldukça kötü durumdadır. Fakat bunun yanında karayolları genel müdürlüğü bu güzergahtada çalışmalarına devam etmektedir. Gemlik bağlantısı ise Yalova yoluna göre oldukça iyi durumda sayılabilir.

İlk eğitim-öğretim 1929 yılında bir ilkokul açılmasıyla başlamıştır. Daha sonra 1968 yılında ortaokul, 1991'de bu iki okul birleştirilerek ilköğretim okuluna dönüştürülmüştür. Şu an ilçede 1 Çok Programlı Lise ve 4 İlköğretim Okulu bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 2004 yılında açılmış olan 1 Halk Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

Armutlu Meslek Yüksekokulu

2009 yılında kurulan Yalova Üniversitesi Armutlu Meslek Yüksekokulu, 2010-2011 döneminde eğitim-öğretime başlamıştır.

İlçede en çok rağbet gören spor futboldur. Armutlu'nun tek futbol kulübü 1956 yılında kurulmuş olan Armutlu Belediyespor'dur. Armutlu Belediyespor profesyonel liglere henüz katılamamıştır. 2012-2013 sezonunda Bölgesel Amatör Lig'te mücadele etmiş ve ligi 8. sırada bitirerek, 2013-2014 sezonunda da bu ligte oynamaya hak kazanmıştır. Maçlarını Armutlu İlçe Stadı'nda oynamaktadır.